

مادر فرهاد میثمی همراه با پسرش دست به اعتصاب غذا زد

وکیل پرونده فرهاد میثمی در گفتوگویی اختصاصی با «اعتماد» ابعاد گوناگون پرونده و شخصیت او را بررسی می‌کند

بندبازی روی طناب مرگ

محمد مقیمی: مادر فرهاد میثمی همراه با
پسرش دست به اعتصاب غذا زد

مهدی بیک‌اوغلی | استخوان‌هایی که کم مانده از پوست بیرون بزند، چشمان کم سویی که انگار منتظر یک تکانه هستند تا به خاموشی برسند. قامتی خمیده و انگشتانی که نشانه‌ای از اثرگذاری در آنها باقی نمانده است... مجموعه این عبارات، شرحی است که پس از بیرون آمدن عکسی از فرهاد میثمی پزشک، فعال مدنی، مترجم و زندانی سیاسی میان کاربران فضای مجازی دست به دست می‌چرخد. چهره‌ای که در 9 مرداد 97 به دلیل مخالفتش با حجاب اجباری بازداشت و به زندان اوین منتقل شد و پس از آن به دلیل تداوم کنشگری‌های مدنی‌اش به زندان رجایی‌شهر تبعید شد. میثمی اما در زندان نیز دست از کنشگری‌های مدنی خود برنداشت و با امساک از غذا خوردن ارتباط خود را با افکار عمومی حفظ کرد. بر اساس اظهارات محمد مقیمی، وکیل فرهاد میثمی، نخستین‌بار برای حمایت از پرونده نسرين ستوده و رضا خندان دست به اعتصاب غذا زد و پس از آن به تناوب از این روش برای بیان دیدگاه‌هایش استفاده کرد. محمد مقیمی، وکیل فرهاد میثمی در گفتوگویی اختصاصی با «اعتماد» ضمن تبیین ابعاد حقوقی پرونده میثمی تلاش می‌کند زوایای تازه‌ای از شخصیت و ایده‌های این فعال مدنی را نیز تشریح کند.

این روزها تصاویری که از فرهاد میثمی پس از اعتصاب غذا و کاهش وزن زیاد منتشر شده، بازتاب‌های فراوانی پیدا کرده است. ریشه

پرونده اتهامی علیه فرهاد میثمی به چه ماجرای باز می‌گردد؟
در سال 97 دکتر فرهاد میثمی در راستای کنشگری‌های مدنی (مبتنی بر رویکردهای خشونت پرهیز و نافرمانی مدنی) پیکسل‌هایی را تهیه می‌کنند که روی آنها دو عبارت درج شده بود. یکی از عبارتها: «من با حجاب اجباری مخالفم.» بود و دیگری هم «من با حجاب اجباری موافق نیستم.» به دلیل این پیکسل‌ها و داشتن چند کتاب در کتابخانه‌شان در تهران بازداشت شده و سیر پرونده ایشان آغاز می‌شود.

ببینید، این ابهام در ذهن بسیاری از ایرانیان وجود دارد. اینکه يك فرد را به خاطر داشتن چند پیکسل و کتاب بازداشت کنند، خیلی عجیب است. واقعا دلیل بازداشت ایشان همین موارد بوده است؟
متأسفانه بسیاری از پرونده‌های سیاسی کشور ما از همین دست هستند و شاید برای افکار عمومی چندان قابل پذیرش نباشند. مثلا خبرنگاری را به خاطر اطلاع‌رسانی درباره رخدادهای اخیر می‌گیرند و پرونده‌ای علیه او تشکیل می‌شود. یعنی به جای اینکه خبرنگار را تشویق کنند و به خاطر اطلاع‌رسانی درست بر صدر بنشانند، برای او پرونده تشکیل می‌دهند. پرونده فرهاد میثمی هم از این دست موارد است که ممکن است درك آن برای افکار عمومی کمی دشوار باشد.

اما در شرایطی که ایشان در تهران ساکن بودند و محل وقوع جرم انتسابی هم در تهران بود، چطور شد که سر از زندان رجایی‌شهر درآوردند؟

فرهاد ابتدا در زندان اوین بود؛ سپس به دلیل رفتارهای مدنی که علیه برخی رفتارهای مدیران در زندان اوین داشت به زندان رجایی‌شهر تبعید شد. اما جرم اصلی او، مخالفت با حجاب اجباری بود. باید توجه داشت درباره حجاب در قانون، جرم‌انگاری صورت نگرفته که کسی به خاطر بیان دیدگاه‌هایش در این خصوص زندانی شود. در قانون مجازات اسلامی هم از 10 روز تا 2 ماه یا 74 ضربه شلاق برای امر بی‌حجابی در نظر گرفته شده است نه 6 سال. اما متأسفانه موضوع حجاب در ایران، سیاسی و مجازات‌های مرتبط با آن هم امنیتی شده و به دادگاه‌های انقلاب ارسال می‌شوند. جرایم فرهاد میثمی هم شامل تبلیغ علیه نظام و اجتماع و تبانی به قصد برهم زدن امنیت ملی است. يك اتهام دیگر هم علیه او، تشویق به فساد و فحشا بود که نهایتاً این جرم (فساد و فحشا) در اجتماع و تبانی هضم شد و ایشان به 6 سال حبس (5 سال حبس قطعی) محکوم شدند. این اتهامی است که هم به خانم نسرین ستوده و هم به رضا خندان زده شد. پرسش این است که با چه سازوکار قانونی مخالفت با حجاب اجباری به معنای تشویق به فساد و فحشا تعبیر می‌شود؟ این در حالی است که حتی برخی روحانیون و مراجع هم

نسبت به حجاب اجباري دیدگاه مخالف دارند و معتقدند نباید با موضوع حجاب سلبی برخورد کرد.

حکم زندان فرهاد میثمی در چه تاریخی پایان می‌یابد؟

تابستان امسال حبس 5ساله ایشان تمام می‌شود. البته ممکن است به خاطر کنش‌های مسالمت‌آمیز فرهاد در زندان برخی پرونده‌های اتهامی تازه هم برای او تشکیل شود. از این پرونده‌ها فعلاً بی‌خبرم. اما در صورتی که پرونده تازه‌ای علیه او مطرح نشود باید طی 3الی 4ماه آینده آزاد شود.

از نظر شخصیتی، فرهاد میثمی چه ویژگی‌هایی دارد؟

او يك آدم خاص است. من با افراد بسیاری کار کرده‌ام اما او واقعا يك نمونه خاص است. فرهاد حتی از فرصت زندان برای مطالعه بیشتر استفاده می‌کند. او ترجیح می‌دهد در زندان بماند و مطالعه کند. به عبارت روشن‌تر، زندان محدودیتی برای او ایجاد نکرد. فرهاد هم در حوزه درس نخبه است و هم از نظر فضائل اخلاقی وارسته است. در 16سالگی در رشته پزشکی دانشگاه تهران قبول شده و مراحل ترقی را طی کرده است. در کنار آن برای بسیاری از ایرانیان در استان‌های دور افتاده، شرایطی را ایجاد کرده که بتوانند درس بخوانند و در دانشگاه قبول شوند. به دلیل همین موضوعات است که مردم اینقدر او را دوست دارند. بعد از به عهده گرفتن پرونده ایشان بسیاری از افراد از زاهدان و سایر نقاط دور و نزدیک با من تماس می‌گرفتند و درباره اخلاق او با من صحبت می‌کردند. در عین حال، فرهاد میلی به رسانه‌ای شدن ندارد و تلاشی برای شهرت بیشتر نمی‌کند. اولین بار فرهاد میثمی را زمانی دیدم که خانم نسرين ستوده بعد از تعلیق پروانه وکالتش مقابل کانون وکلا تجمع کرده بود. میثمی در این تجمع برای حمایت از نسرين ستوده حاضر شده بود، جالب اینجاست که در همان تجمع هم وقت را از دست نمی‌داد و کتاب می‌خواند؛ اتفاقاً يك کتاب گاندي هم به من داد و درباره یکی از موکلین من که نام او آتنا بود، با هم صحبت کردیم. ریشه اسم آتنا را برای من تشریح کرد و ریشه این نام را شکافت. برای اینکه متوجه تفاوت‌های شخصیتی‌اش شوید، مثالی برای‌تان می‌زنم؛ زمانی که در اوین اعتصاب غذا کرده بود، به اجبار به او سرم زده می‌شد. حتی در زمان زدن سرم، فرهاد مراقب بود که رفتار نامناسبی با مسوولان زندان نداشته باشد. حتی مسوولان زندان هم فرهاد میثمی را دوست داشتند، چراکه هم نخبه است و هم اخلاق مناسبی دارد.

تصویری که اخیراً از فرهاد میثمی بیرون آمده نگرانی‌های زیادی را

ایجاد کرد، درباره این تصویر توضیح می‌دهید؟

البته خودش می‌گوید؛ اعتصاب نمی‌کند، بلکه امساک از خوردن غذا

می‌کند. فرهاد بار اول در سال 97، برای پرونده نسرين ستوده و رضا خندان در اوین اعتصاب غذا می‌کند. این اعتصاب با وعده‌هایی که مسوولان به او دادند، پایان پذیرفت. سپس به زندان رجایی‌شهر تبعید شد و باز هم اعتصاب غذا کرد، اما به خاطر اینکه مردم ناراحت نشوند، این موضوع را رسانه‌ای نکرد. عجیب است، چون افراد اعتصاب می‌کنند تا پیامی را به افکار عمومی مخابره کنند، اما او در خفا اعتصاب غذا می‌کند. آخرین اعتصاب او که تصاویرش اخیراً بیرون آمده، بعد از رخدادهای اخیر و فوت مهسا امینی آغاز شد. یک‌بار از او درباره خطر مرگ ناشی از امساکش پرسیدم، گفت هر لحظه امکان مرگ وجود دارد، اما چون خودش پزشک است و به آناتومی بدن انسان مسلط است، می‌داند چه کار می‌کند.

موضوع حجاب در سال 97 با سال 1401 تفاوت‌های زیادی دارد. بعد از رخدادهای اخیر تغییراتی در حجاب عرفی جامعه رخ داده است، اما چرا این تحولات، تغییری در پرونده ایشان ایجاد نکرد؟

تغییراتی که در جامعه ایران رخ داده است، مربوط به مردم است و سیستم هنوز تغییری در قوانین و رویکرد خود اعمال نکرده است. حتی اخباری شنیده می‌شود که مجلس یا سایر نهادها به دنبال فشار بیشتر به مردم به دلیل حجاب هستند. برخی از عدم آرایه خدمات بانکی و اداری به افراد کم‌حجاب صحبت می‌کنند. برخی دیگر از جریمه‌های مالی و کیفری سخن می‌گویند و... حجاب همچنان یک بحث سیاسی است و متولیان حاضر نیستند مبتنی بر واقعیت‌ها با آن برخورد کنند.

درباره خانواده فرهاد میثمی هم توضیح می‌دهید؟

مادر فرهاد، بعد از شنیدن مشکلات پرونده فرهاد با مشکلات جسمی زیادی مواجه شده است. همسر و پسری هم دارد که پیگیر پرونده او هستند. البته فرهاد دوست ندارد، خانواده‌اش تحت‌تأثیر پرونده‌اش قرار بگیرند. مادر فرهاد هر چند بسیار ناراحت است و از دوری فرزندش عذاب می‌کشد، اما به خواسته و ایده فرزندش احترام می‌گذارد. در برخی برهه‌ها مادر فرهاد میثمی در همراهی با پسرش اعتصاب غذا کرده است.

چشم‌انداز پیش روی این پرونده از منظر شما چگونه خواهد بود؟

همان‌طور که گفتم بعد از زندانی شدن او، برخی افراد پرونده‌های تازه‌ای علیه ایشان تشکیل شده، نمی‌دانم این پرونده‌ها در چه مرحله‌ای است. اما به‌طور کلی، فرهاد میثمی یک محقق و پژوهشگر است و این روند را بعد از آزادی ادامه می‌دهد. او به کنشگری مسالمت‌آمیز خود ادامه می‌دهد و امیدوار است که بتواند به اهدافش دست پیدا کند.

من: 1401 17